Gemeente Borne

Bestuurlijke memo

Nummer
25int03041

aan	Van	Opsteller	datum
Gemeenteraad Borne	College van B en W	D. van de Zweerde	10-6-25

betreft
Actuele ontwikkelingen gemeenschappelijke regeling SWB Midden Twente

Portefeuillehouder
A.P. Lammers

Argumentatie voor aanbieding memo aan de gemeenteraad:
Update stand van zaken actuele ontwikkelingen gemeenschappelijke regeling (GR) SWB Midden Twente.

Geachte raadsleden,

Op 10 december 2024 heeft ons college u geïnformeerd over de actuele ontwikkeling gemeenschappelijke regeling SWB Midden Twente. Met deze raadsmemo geven wij u een update over de stand van zaken rondom de samenwerking tussen de werkontwikkelbedrijven SWB en DCW en de gemeenten Oldenzaal en Losser.

Vanaf 1 januari 2026 stoppen de gemeenten Oldenzaal en Losser de samenwerking met Larcom voor de uitvoering van beschut werk van rechtswege.

In het voorjaar van 2024 hebben de colleges van Oldenzaal en Losser besloten om een nieuwe overeenkomst te sluiten met een ander werkontwikkelbedrijf op basis van ‘uitsluitend recht’ (één partij krijgt het exclusieve recht).

Gesprekken Oldenzaal, Losser, SWB en DCW
Op basis van dit besluit hebben de gemeenten Losser en Oldenzaal gesprekken gevoerd met twee bedrijven uit Twente, namelijk DCW en SWB. DCW is een gemeentelijke dienst van de gemeente Enschede. SWB is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Borne, Hengelo en Hof van Twente. Daarnaast werkt SWB door middel van een dienstverleningsovereenkomst ook voor de gemeente Haaksbergen.

Na het voeren van de gesprekken over hoe (op basis van partnerschap) een toekomstbestendige samenwerking vormgeven kan worden, zien de gemeente Oldenzaal en de gemeente Losser voordelen in een samenwerking met zowel DCW als SWB. Reden hiervoor zijn de veranderende doelgroep waar de gemeente vanuit de Participatiewet verantwoordelijk voor is. Zo hebben gemeenten en werkontwikkelbedrijven de opdracht gekregen om samen te werken aan een toekomstbestendige infrastructuur. Hierdoor is het noodzakelijk om de sociale infrastructuur toekomstbestendig te maken.

Door de krachten te bundelen tussen de gemeente Losser en gemeente Oldenzaal en SWB en DCW kunnen de gemeenten inwoners een grote diversiteit aan werksoorten aanbieden. Dit kan op de locatie in Oldenzaal, maar ook op locaties van DCW in Enschede of SWB in Hengelo.

Publiek-publieke samenwerking (PPS)
Op basis van dit inzicht trekken de gemeenten Oldenzaal en Losser hun eerdere besluit in om een samenwerking aan te gaan door het verlenen van uitsluitend recht. Vanaf 1 januari 2026 willen de gemeenten Oldenzaal en Losser samen met SWB en DCW een publiek-publieke samenwerking aangaan voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij (beschut) werk.

Een horizontale publiek-publieke samenwerking biedt een structuur waarin overheden gezamenlijk een publieke taak uitvoeren en samen sturen op beleid en uitvoering. Een publieke taak wordt in het algemeen belang uitgevoerd, doorgaans gericht op het realiseren van maatschappelijke waarden, onder de verantwoordelijkheid van de overheid. De uitvoering van de Participatiewet en Wet sociale werkvoorziening valt hieronder. In tegenstelling tot het verlenen van een uitsluitend recht – waarbij één partij de exclusieve opdracht krijgt – behouden alle betrokken partijen bij een PPS een bepaalde invloed en zeggenschap. Dit versterkt de onderlinge samenwerking, bevordert kennisdeling en vergroot het draagvlak.

De Europese en nationale aanbestedingsregels voorzien in uitzonderingen voor samenwerking tussen publieke entiteiten, mits aan voorwaarden wordt voldaan. Deze voorwaarden voor PPS zijn van belang om te bepalen of een samenwerking tussen de gemeente Oldenzaal, de gemeente Losser, DCW en SWB is toegestaan zonder dat een aanbestedingsplicht ontstaat. De samenwerking voldoet aan de voorwaarden en zijn getoetst door een externe jurist. De samenwerkingsovereenkomst tussen de vier partijen wordt door deze externe jurist opgesteld. Hiermee worden de juridische risico's zoveel mogelijk uitgesloten.

Belang SWB Midden Twente en deelnemende gemeenten
De regio Twente is te kwalificeren als 1 arbeidsmarktregio en dat geldt ook voor de werkontwikkelbedrijven. Er is geen behoefte aan een nieuwe partij op dit gebied in Twente die het beschut werk voor beide gemeenten gaat uitvoeren. SWB en DCW bundelen de krachten en voelen een morele verplichting om hun dienstverlening aan beide gemeenten aan te bieden. Uiteraard tegen de juiste voorwaarden.

Zoals bekend neemt de primaire doelgroep van de werkleerbedrijven af. Dit betekent dat de werkontwikkelbedrijven mee moeten bewegen met deze daling. De vraag naar arbeidsontwikkeling zal echter toenemen. Het is een uitdaging voor de komende jaren om de infrastructuur voor zowel het beschutte werk als arbeidsontwikkeling in stand te houden met voldoende diversiteit aan werksoorten. Het vergroten van de doelgroep, namelijk door toevoeging van de bewoners van Oldenzaal en Losser die aangewezen zijn op beschut werk, helpt bij deze uitdaging. Het geeft ook meer draagvlak en continuïteit om de benodigde ondersteunende diensten in kwantitatieve en kwalitatieve zin in stand te houden.

Vervolg
De uitwerking van de publiek-publieke samenwerking vraagt tijd. Op 1 januari 2026 stopt de samenwerking tussen de gemeente Oldenzaal en Losser met Larcom van rechtswege. De nieuwe samenwerking moet dan operationeel zijn.

De conceptsamenwerkingsovereenkomst wordt voor de zomer 2025 verwacht. Zodra het concept gereed is zal de conceptovereenkomst gedeeld worden met de colleges van Borne, Hof van Twente en Hengelo.